

havt et saadant Spillerum, at blot 8 Dage efterat Valget er foregaaet, er man næsten mere eller mindre enig om, at det var et uheldigt Valg. Altsaa, allerede i Begyndelsen af sin Virksomhed træder et saadant Medlem op, uden at have Tilslutning hos den større Deel af den Befolkning, blandt hvilken han skal virke; ikke bestomindre skal han fortsætte dermed i 6 Aar, og maastee i alle 6 Aar ikke virke i Overeensstemmelse med den almindelige Folkestemning. Jeg troer, det vilde være meget heldigt, om vi kunde rette Bestemmelsen derhen, at vi fik fastsat Dmvalg hvert 4de Aar for hver Valgklasse; 4 Aar maa ansees for at være en meget tilstrækkelig Tid for en Mand at blive valgt i, og den, der har levende Interesse for Sagen, der virker overeensstemmende med Befolkningens Dnske og vil opoffre sig videre, han skal nok blive gjenvalgt; men den, der har taget imod Valget med Misnøie og, istedetfor at virke, lader Sagerne hvile i sin Functionstid, han fortjener at lettes for den Byrde, han har paa taget sig, netop af Hensyn til, hvad der er det communale Livs og Udviklings eget Gavn.

Jeg vil henstille til det høitærede Things og det vordende Udvalgs Dpmærksomhed, om der ikke ved Endringsforslag kunde stee en Forandring i disse to Ting, en Forøgelse af Antallet af Sogneforstanderskabers og Amtsraads Medlemmer og en Forkortelse af den Tid, for hvilken de ere valgte. Lovforslaget i sin Almindelighed skal jeg forøvrigt ikke opholde mig ved, da mere sagkyndige Mænd i stort Antal allerede have udtalt og vistnok ogsaa efter mig ville udtale sig derom. Der er kun et Punkt, jeg føler mig opfordret til at sige et Par Ord om, og det er Skolevæsenet. Jeg vil indrømme, at det er Noget, som maastee for vigtigst er indbraget her under Discussionen, da det egentlig ikke hører herhen; men paa den anden Side maa det erkjendes, at saavel § 3 i det Udkast, der tidligere var til Forhandling som § 4 i nærværende Udkast have givet de ærede Medlemmer fuld Berettigelse til at føre denne Sag paa Bane. Jeg har hørt, at det er Meningen med § 4, at Præsten i det Væsentlige skal fritages for Skolernes deconomiske Anliggender, men at hans Stilling til Skolevæsenet forøvrigt skal blive uforandret; men

naar nu dette er Meningen, vil det vistnok omtrent kunne udtrykkes med de samme Ord, jeg nævnte, og vi slap da for den allerførste Deel, for tre Fjerdedele af § 4. Ialtfald skal jeg bemærke, at Paragraphens sidste Punktum ingenlunde er overeensstemmende med den bestaaende Lovgivning, det forrykker den endog saa ganske. Der siges, at ikke blot Lærerne, men ogsaa andre Vedkommende ere forpligtede til at rette sig efter Sognepræstens Paamindeelse, og ialtsald naar Sagen bliver indbragt for Skolebirectionen, da at rette sig efter dens Afgjørelse. Dette finder slet ikke Sted nu; thi nu ere baade Lærerne og andre Vedkommende berettigede til at appellere baade til vedkommende Ministerier, enten det nu er Indenrigs- eller Cultusministeriet, og ligeledes til Domstolene, men her — det kan være i alle Forhold; thi man veed ikke, hvad der ligger i det Begreb: Paamindeelse, eller hvad der kan være Gjenstand for Skolebirectionens Kjendelse — afstæres vedkommende fra Appel baade til Ministerierne og til Domstolene og stilles saaledes — jeg havde nær sagt — velst. Det skal ikke være Meningen; men Redactionen er i mine Dine meget uheldig, og jeg skal villig erkjende, at denne Redaction har kunnet give de ærede Medlemmer Grund til at udtale sig med saa stærke Udtryk, som de have gjort, om Sognepræstens og Forstanderskabets gjensidige Forhold til hinanden i disse Anliggender. Jeg betragter det som en Selsfølge — jeg skal ikke nærmere forklare min Udtalelse derom —, at dette Punkt ganske udgaaer, og at i det Hele taget Paragraphen faaer en anden Redaction; thi jeg vil nok antage, at vi ikke komme videre ved denne Lov, end at, naar Præsten fritages for det Deconomiske, da bliver hans Stilling til Skolevæsenet iøvrigt uforandret. Naar jeg imidlertid kunde ønske snarest muligt at faae en Forandring i Tilsynet med Skolevæsenet, faa er det ingenlunde ganske af den Grund, at det nuværende Tilsyn er saaledes, som Somme have skildret det. Jeg har endeel Erfaring i denne Henseende, og jeg troer, at man i Almindelighed kan sige, at det nuværende Tilsyn, der væsentlig er betroet Geisfiligheden, er ført meget human og med Velvillie til de forskjellige Sider.